

Il·lustració Catalana

REVISTA SETMANAL IL·LUSTRADA

ANY VII.

BARCELONA 3 OCTUBRE 1909

N.º 330

IMPRESSIONS DEL MARROCH



UN MOMENT D'ALEGRÍA AL RIF. SOLDATS CATALANS BALLANT LA SARDANA

(Alama f.)



SORTIDA D'UN CONVOY — (Alama f.)

CRONICA

El Marroch y les Potencies. — La presa del Gurugú, darrera les brillants accions d'armes qu'han culminat a Nador, dèixa una mica en l'ombra la qüestió diplomàtica promoguda per la nota del Sultà. Quan ja la embestida espanyola s'anunciava com decisiva, acabada la forçosa lentitut de la preparació, el Makzem cregué que la seva hora oportuna era arribada. Fins aleshores havia fet el mort, com bon oriental, creient que'l seu enemich s'adormiria, enganyat per les bones paraules de la Embaixada mora. Sols quan vegé que les negociacions no aturaven la marxa victoriosa de les tropes, s'avisà d'oposarshi ab la muralla de paper d'una Nota. En ella recordava Muley Hafid els aconteixements que precediren a la campanya de Melilla, judicantlos y explicantlos a sa manera. Al seu modo d'entendre la primera falta, la que provocà la insurrecció dels rifenys, hauria sigut la ocupació de Cabo del Agua, qu'era tant més injustificada quan una gran distancia la separava de Melilla. Com si encara no n'hi hagués prou, s'infligí als rifenys, la humiliació de pendre les mines de Beni-Bou-Ifrou (concedides pel Roghi), de sortir les tropes espanyoles, d'atacar als Kebdana y entrar al territori dels Andgera. La recapitulació, com se veu, no pot ésser més formidable. Qualsevol creuria qu'Espanya entrava al Marroch per gust.

El Ministre d'Espanya havia sigut, naturalment, interpellat pel Sultà, a qui hauria respost que tot s'arreglaria al curs de les negociacions, a Fez. En efecte: ja s'arreglaren de la següent manera: El Sultà demanà que's retiressin les tropes de Mar Chica y Cabo del Agua y'l Ministre espanyol respongué que carexia d'instruccions. Ressentit el bon Sultà, decla-

rà en suspens (no trencades) les negociacions. Hi hà noyes que quan festejan no renyexen may del tot. Muley Hafid vol assemblarshi. Lo que feu, se reduhí a dexar la qüestió per una Embaixada que debia venir a Madrid. Aleshores el Ministre demanà la explotació de les mines y Muley Hafid de nou resolgué dexarho en suspens, tot esperant la elaboració del reglament miner que preveya l'Acta d'Algecires. Tot axò es més enutjós qu'una novela per entregues, però hi hà coses molt interessants que comensen d'una manera molt sossa. No sempre pot comensar la política ab una pessa còmica, tal com als *Mohicanos de París*. En fi, tornèm als nostres personatges.

El Makzem declarà qu'estava segur de que ocorrerian greus disturbis si's comensava intempestivament la explotació minera. Immediatament després del viatge (llegexis, retirada) del Ministre d'Espanya s'inauguraren treballs per un camí entre Ceuta y Tetuan. ¿No era axò insportable? Naturalment, el Makzem demanà explicacions. L'encarregat de negocis d'Espanya's limità a respondre que aquelles obres eran fetes per indígenes. El Governador de Ceuta's limitava a donarlos apoyo. Devant d'aquesta contestació el Makzem feu tota mena de reserves y declinà la seva responsabilitat. Era ben be per demés, ja que lo difícil hauria sigut ferla efectiva. Sia com vulga, no tardaren gayre en precipitarse'ls successos. El Governador de Melilla convocà als notables del Rif y'ls comunicà qu'havia autorisat la continuació dels treballs miners. Fou inútil que'ls notables fessin obgeccions. El Governador ni se'ls escoltà. Se dirigiren aleshores al Makzem que, sempre carregat de bones intencions, els aconsellà que no fessin cap acte d'hostilitat contra Espanya. No n'hi hagué prou encara. El Makzem cridà al nostre encarregat de negocis fentli veure les conseqüències de la queixa dels notables y de

la presència de les tropes espanyoles. L'encarregat no'n feu cap càs. ¿Què debia fer el Makzem?

Sols un camí li quedava. Suspènre la explotació minera fins que la Embaixada de Madrid s'hagués entés sobre aquest assumto ab el Govern espanyol. Malgrat axò esclataren incidents enfadosos ahont se degué deplorar la efusió de sanch per abdós costats. L'encarregat de negocis d'Espanya's lamentà aleshores de la conducta dels rifenys. ¡Quina amargura per l'ànima recta del Makzem! ¡Ell que fins aleshores no havia escatimat sacrificis pera obtenir la pau, sentirse acusat de imprevisor! Ab tot, encara omplenà'l càlzer del dolor escrivint als notables del Rif y exhortantlos a que deposessin tota actitud d'hostilitat contra Espanya fins qu'arribessin uns missatgers ab instruccions verbals del Sultà. Finalment, a la Nota s'acabava fent constar que'l Govern marroquí may havia dexat de preocuparse de conservar ses bones relacions ab l'espanyol, respectant els drets de tots garantits pels tractats y convencions. ¿Per què, donchs, enviar tantes tropes a Melilla? ¿Per què una actitud de guerra devant d'un'altra de pau tan declarada?

Una sortida de to com aquesta no podia quedar sens resposta. M. Pichon donava desseguit ordres a M. Regnault per que sostingués devant del Còs diplomàtic que lo que'l Makzem demanava era més de lo que les potencies podían donarli. Cap de les que firmaren l'Acta de Algecires podia intervenir en un assumto qu'afectava exclussivament a Espanya y al Marroch. Els demés representants donavan una resposta semblant. Russia, Inglaterra, Portugal, Italia, Els Estats Units, Austria, se refusavan a seguir al Sultà en el camí a que volia guiarles. Ne quedava una que no deya res. Els diaris d'aquesta nació insultavan grollerament a Espanya ò li feyan una campanya sistemàticament hostil desde'l primer dia.



CURACIÓ D'UN FERIT AL VESTÍBUL DEL TEATRE DE MELILLA, CONVERTIT EN HOSPITAL — (Alama f.)



FOGUERES AL CAMPAMENT MORO CRIDANT A LA GUERRA — (Asenjo f.)

Rès tenia de notable qu'ara donguessin la rahó abans a un moro. ¿No l'havíen donat a Turquia contra Grecia? ¿No l'havíen donat també a Inglaterra contra el Transwaal y abans al Transwaal contra Inglaterra? Es verosímil que'l Sultà tot sol no hagués escrit la Nota. Si li han dictat, lo menys que poden fer es no desautorisar-lo. El Sultà potser quedarà be, però es difícil que hi quedi la gran potència que'l dirigeix y ilumina. Per aquesta part no tindrà segurament la política mundial, la *Welt politik*, aquell esclat qu'es predica en brindis y discursos. Y que la nació més civilisada prengui partit sistemàticament per la barbarie es un espectacle no gayre reconfortant ni decorós. Europa hi guanyaria molt en que al concert de les potencies no hi hagués sempre una nota discordant.

La qüestió d'Orient. — Lo *statu quo* a Orient segueix, si fa no fa, com abans, malgrat l'aspecte amenaçador que la situació presenta d'un moment al altre. A Grecia s'ovaciona al Rey y's parla del retorn dels Prínceps reals. A Serbia regna



REPARTIMENT DE LES GUERRERES D'HIVERN — (Alama f.)



UNA COLLA DE CAMELLS FORMANT PART D'UN CONVOY D'APROVISIONAMENT — (Asenjo f.)

que'l Canciller de Bethman-Hollweg els aduli a tots, inclòs els madgyars, y'ls implori, barret en mà, un sacrifici. Es molt gros el qu'exigeix el Ministre de la Guerra. Com que's dirigeix a ferse invulnerable contra Russia y Italia y a preparar lo que convingui a Orient. Aquest «lo que convingui» be podria esser l'anexió de Montenegro. Si Russia cridava, se li podrien fer concessions d'altra mena. En últim cas, se la podria dexar cridar sense por. Com el que ha amenassat y no ha pegat, l'Imperi Moscovita ha vist perdre molt de son antich prestigi.

Lo demés d'Europa es cantitat despreciable a Orient. Ni Fransa ni Inglaterra faràn més que protestes platòniques. Ni poden fer altra cosa per ara? Així, lliure de colzes per la part d'Orient, podria l'Austria treballar a son profit y preparar a Alemanyia'l famós *Drang nach Osten*.

W. COROLEU.

calma completa y no's parla de conspiracions militars ni de cambis de dinastia. A Turquia's declara'l Govern prompte a escoltar en tot a les potencies. Albania sembla pacificar-se. A Montenegro ja no's crida. La mateixa Bulgaria s'ha adherit a la causa de la pau. Qualsevol creuria, donchs, que'l cel polítich se serena y que el nou Canciller alemany, Bethman-Hollweg, ha anat per rès a Viena. Per que ja es sabut qu'Austria s'arma fins a les dents tant per mar com per terra, y com que'ls partits fan l'orni devant del augment de gastos qu'axò suposa, el nou Canciller alemany hauria arribat a la capital dels Habsburg per resoldre la qüestió.

Però aquests armaments no poden esser més que per la qüestió d'Orient. La anexió de la Bosnia-Herzegovina ha de ferse efectiva en diners, y'ls partits, sempre generosos a l'hora de lluhir, se mostren refractaris a la de pagar. Es en và



UNA CONFERENCIA DE QUEFES MOROS AL CAMP ENEMICH — (Asenjo f.)



En el medallón: l'Adrià Gual, director artístich. — En el grup: l'Enrich Jimènez, director de la companyia, llegint una obra a la major part d'actors y actors.

Drets, per ordre de colocació: SRS. BARÓ, PETIT, SRA. GOTARREDONA, SRS. LAPEÑA, VIVES, SIRVENT, PUIGGARÍ, MONIE, GUITART, SOSTRES y SRTA. SOTO.

Asseguts: SR. AYMERICH, SRTA. FRENONT, SRA. BARÓ (ANTONIA), SR. CAPDEVILA (CARLES), SRA. HUGUET, SRS. BALS, JIMÉNEZ, VEHL y SRS. BARÓ (EMILIA) y SANTAULARIA. — (Audouard f.)

EL VA-Y-VE DELS PROGRESSOS DE L'AVIACIO, A FRANSA



EL DIRIGIBLE «REPUBLICUE» SORTINT DEL SEU HANGAR ABANS DEL DESASTRE. — EL CAPITÀ MARCHAL, PILOT DEL «REPUBLICUE». — L'ÚLTIMA SORTIDA DEL DIRIGIBLE «REPUBLICUE» AB LES VÍCTIMES DEL DESASTRE. D'ESQUERRA A DRETA: MARCHAL, CHAURI, RÉAUX, VINCENT Y'L CAPITÀ X, QUE SALTÀ Y VA SALVARSE. — EL CAPITÀ FERBER, MORT A BOULOGNE-SUR-MER, DURANT LES PROVES FETES AB EL SEU BIPLÀ «VOISIN» (ÚLTIM RETRATO). — LA GRAN SALA CENTRAL DE LA EXPOSICIÓ AEROSTÀTICA INAUGURADA'L PASSAT SETEMBRE A PARÍS.

HONRANT ALS SOMATENTS DE CATALUNYA



ENTREGA Y BENEDICCIÓ DE LA BANDERA QUE'L POBLE DE SANT CUGAT DEL VALLÈS Y LA SEVA COLONIA ESTIUHENCA
HAN REGALAT AL SOMATENT



IMPOSICIÓ Y ENTREGA DELS PREMIS Y DISTINCIONS AB QUE HAN SIGUT CONDECORATS ALGUNS DELS SEUS INDIVÍDUUS
PEL SEU COMPORTAMENT DURANT ELS FETS DE LA DERRERA SETMANA DEL PASSAT JULIOL. — Ballell f.)

SOLUCIÓ DE PAU

NOVELA PER MIQUEL ROGER
IL·L·STRADA PER FRANCISCO SARDÀ

(Continuació)

Quan la visita era dels senyors del poble, qui solían acompanyar forasters, la Rosa feya'ls honors de la casa.

Totes les dñes enrogian y s'enriolavan al tenir d'enfilarse per la repta escala de cargol.

— ¡Ay, qu'es dreta! — barbotejava una damisela

— Que passin els homes primer, — deya seriosament una sogra.

Y, a més de tals precaucions, encara, elles ab elles, s'apretavan les faldilles en llurs cames, per si a sota hi hagués hagut algun manefre desvergonyit.

Els forasters restaven espalmats de trobar en aquell cim una dñona d'ayre distingit y elegant parlar, qui tocava be'l piano y sabia detalls de vida ciutadana. Ella matexa donava les fotografies de la farola y sos encontorns, que compravan els excursionistes, com a recort del paratge.

— ¿Y es possible que vostè visqui tan retirada?

— Hi estich molt be.

— Es dir, tot va a lo que un s'acostuma. —

Se despedían els visitants. Ressonavan per l'espai el grinyolar dels carruatges y les rialles y veus de comiat, y'ls nuvis tornavan a amoxarse ab dolcesa, experimentant una grata sensació en llur isolament.

Un dia en que la boyra, a grans llenques, com immenses cortines, planava en l'ayre humit, y, després, anà extentse ab rapidesa, com si la bufessin, y s'acumulà y s'espessí, tapant els penyals altíssims, la Rosa va espantarse al oír les sirenes dels vapors, que ressonavan com udols planyívols. Mes a posta de sol, encesa ja la farola, son ànima esdevingué tranquila. En sa casa brillava l'estel guaidor, l'estel benhaurat.

III

Passat el primer estup de les follies amoroses, aquell lapse de temps en completa abstracció, abdós casats entraren en un període de calma, ocupantse en llurs quefers respectivament, sense estranyarse, gens ni mica, de no sentir les sobtades ansies de veures a cada moment y d'amoxarse ab tendresa. Reprengué en Joan el treball habitual, y la Rosa endegà aleshores el jardinet, arrebaissant desseguida groguets y violers, que li recordavan el cementiri del poble, agensà y posà en ordre tot el parament de la casa, y,

en els moments de repòs, escribia a la tia de Rodols y a ses amigues.

Cessaren els embadaliments ab la naturalesa per que ja no la sorprenia l'altura vertiginosa ni l'admirava la vista superba; ja no reya de veure'ls vapors qui semblavan joguines, ni mirava'ls bots, qui, com cloves de nou, se balancejavan al embat del onatge. S'hi familiarisà tant ab les belleses, que ja no'n gaudia la impressió.

En bona harmonia y plascèvola tranquil·litat, visqueren llarch temps. Arribà l'hivern. Y durant els dies de tramontana, la Rosa sentia por, per que'l vent furios, ab ses ratxades fortes qui s'entafuraven per les esclotxes de les portes y finestres, ab xiulets perllongats y sonoritats profundes, com veus d'orga revellida, removía'ls vidres, sacsejava'l panell, reblincava y torcia'l brancatge. S'ohían cruximents esglayadors.

En la mar, tota rissada, l'escuma vollejava ràpidament, estenent arreu la ruiximada. De lluny, aquells borrallons bufats feyan l'efecte de corcurs blancs en folla carrera. No's podia sortir del niu. Semblava que la torre y la caseta, tot seria emportat pel vent devastador, y la Rosa, al principi, s'arraulia, s'estemoridida, vora'l braser, les mans enguantesades, car les tenia farcides de panallons. Però també va habituarshi ab les ventades fortes, y ab l'habitud, s'esvahiren sos temors.

Un dia, passejant per l'ample caminal asoleyat, la Rosa descobrí en l'esguart de son marit una preocupació.

— ¿Què tens, Joan? — mormolà dolament. —

L'home, no gosant exteriorisar encara l'idea fixa, l'idea atormentadora, respongué ab veu aspra y displicent:

— Y rès no tinch; sempre voleu endevinar les dñes. —

Un dematí, encara la dñona era al llit, quan entrà en Joan en la cambra pera dirli:

— Si vols disfrutar d'un cambi, afanyat a axecarte.

— ¿Què hi hà? — demanà aquella, tota esverada, pensant que's referia al secret del home.

— Enllesteix y ja ho veuràs. —

Se vestí a correcuyta la Rosa, y, desseguida exí al terrat. El cambi era en la mar. Regnava en ella un temporal desfet. Era un espectacle verament hermós contemplar, desde la immensa altura, les ones qu'avensavan ardidament mages-tuoses, ab la cresta d'escuma blanquíssima, afanyoses totes de calcigar y fondre

la precedent. Era un bramular fatídich, un ronch continuat d'ira y d'impotencia, una cridoria esglayadora, la llur esquelxada en el rocatam borat. Caragolantse enlayre, com un còs humà en el suprem instant de la mort, se desfeyan totes en brolladors y xorrechs, qui, escampantse arreu, riellavan y corrian per les regueres y esquerdes dels penyals.

Tots els habitants de la farola badavan ab el foll moviment de les aygues en revolta.

El cel era tot llís, aplomat. La ventada no portava trasses d'amaynar.

Somrigué la Rosa al adonarse del ayre satisfet de son marit; y, creyent qu'era, donchs, ocasió oportuna, parlà axis:

— ¿Què t'amohinava aquests dies passats? Digamho Joan.

— ¿Quin cambi la mar, no fa? Sembla qu'ha de patir tenint les entranyes tan regirades, — feu l'home com si no hagués sentit rès.

— ¡Joan!

— ¿Y tu, no'n sofrexes cap de cambi, no sents rès? — mormolà ab inflexió severa, emocionant.

Sa muller l'esguardà fitament, no capint l'idea.

— ¿No hi hà rès encara?

Continuavan el silenci de la dñona y sa mirada fixa.

— Vull dir... ¿si puch dirme pare?

«¡Ah! tot el seu neguit, tot el seu atribulament, eran causa d'axò. Ara ho comprench tot» pensà la Rosa.

— ¿No contestas?

— Ja t'ho haguera fet a saber, home. —

El marriment de faroler subsistia sempre, malgrat els tendres afalachs y bones intencions de sa companya.

Y de sa tristesa y de son malhumor ne palpavan les conseqüències tots els qui ab ell vivían. A desdir, etzivava fletomies, y a tota ocasió remugava ab to enervant.

Com sia que sos pensaments de crear una familia pera alegrar l'estada en el cimall solitari y pera assegurar la fedeltat de la muller, resultavan ja fallits, l'home se consumia de rabia y de despit, y rebutjava a voltes, les moxaynes y atencions de la pobra enamorada.

El menyspreu ferí vivament l'ànima de la Rosa, qui volgué, de totes maneres, relatar lo viscut a sa tia de Rodols, la senyora Sebastiana.

Demanà permís a son marit pera baxar al poble.

— Ves allà hont te dongui la gana. —

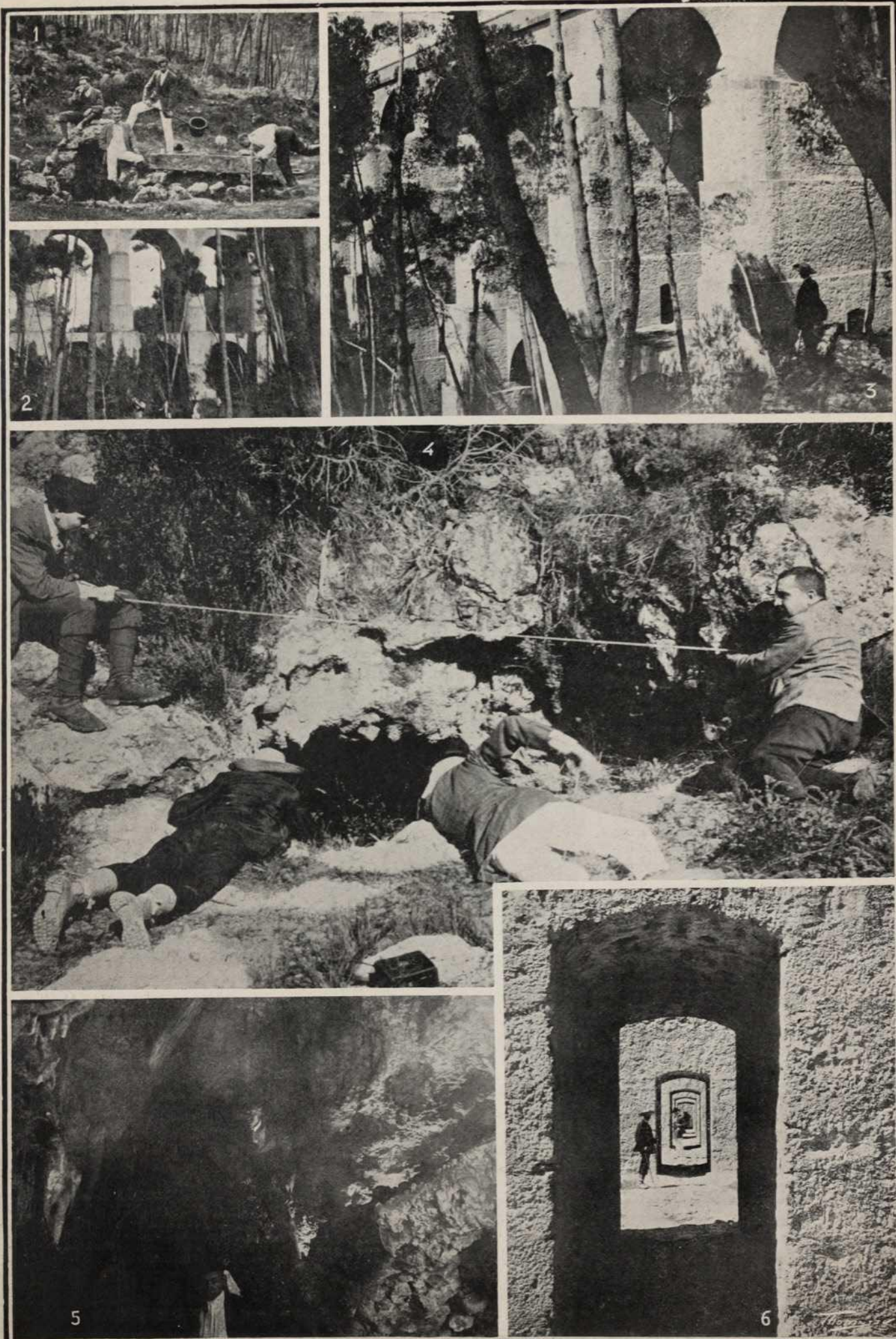
(Seguirà.)

LICOR DEL POLO

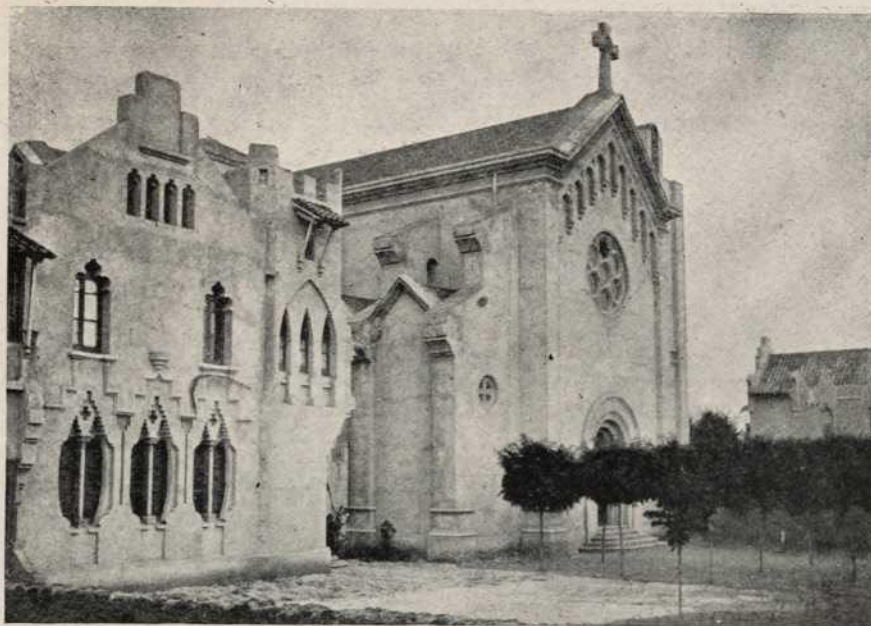
L'únich dentífrich higiènic que per sa bondat intrínseca, son agradable perfum y economia sens igual, està aclimatat a la nació. S'imposa en tots els tocadors, a tots els dentífrichs estrangers. — Dipòsits: J. Uriach y C.^a, Moncada, 20; Dr. Gimeno, Plassa Real, 1; Vicente Ferrer y C.^a, Comers, 112, y Sanchis, Rambla del Mítx, 17.

CLUB MONTANYENCH DE BARCELONA

EXCURSIÓ DE MOLINS DE REY A SANT SADURNI DE NOYA



1. FONT-POU DEL LLADONER. — 2 Y 3. VISTES DEL PONT LLADONER. — 4. MEDINT LA BOCA Y SONDEJANT L'AVENCH D'EN ROCA. — 5. DETALLS INTERIORS DE LES PRECILOSES COVES D'ORDAL. — 6. ARCADES DE COMUNICACIÓ DEL PRIMER TRAM DEL PONT LLADONER (Bastet y Bertrand fs.)



IGLESIA Y CASA PARROQUIAL DE SARDANYOLA, INAUGURADA'L 24 DEL PASSAT
(Ballell f.)

REVISTA

Comens de la temporada teatral

Ab una companyia que'n mereix be'l nom, ha obert les portes del Romea la Nova Empresa del Teatre Català que va actuar a Novetats durant la temporada de 1908-1909. Y tot fa creure que la de 1909-1910 qu'ara s'inaugura, produirà més bons fruits que la passada. La companyia es millor, el teatre més apropiat pera'l genre parlat y la experiencia adquirida acaba de arrodonir les principals circumstancies favorables.

L'obra d'obertura va ser una farsa de l'Apeles Mestres, titulada: «Els sense cor.» Se tracta d'un d'aquells temes que tant li plau tractar al poeta forrat de caricaturista qu'es l'Apeles Mestres. L'acció's nua al entorn del cor: si convé més tenirne; si convé més estarne sense. Tema de poeta, aquest del cor. Però ve'l caricaturista y s'inventa una clínica, hont un gran cirurgià cura'ls malalts del cor. ¿Per quin procediment? Pel de la extirpació. Fòra cor, fòra malaltia. Y en quant a les funcions més precises del esmentat orgue, les compleix perfectament un cor artificial de goma.

En l'acció intervé'l Pierrot, que va a ferse operar. Sinó qu'en l'entremix s'enamora y al últim se nega a l'operació, conclohent que, al cap d'avall, més desgraciat fora sense cor que ab cor, per que la major felicitat es poder estimar.

Axò ve a ser la idea de l'obra, nó l'argument, car l'argument se complica més que axò, caminant sempre ab prou interès pera qu'en certs instants un arribi a creure fac-

tibles els disbarats que ha imaginat a gràtiant l'autor. D'aquí que'l públich que va assistir a l'estrena sortís del teatre plenament complagut, després d'haver demanat ab insistencia la presentació del autor a les taules. Però l'autor no era al teatre...

La interpretació va ser excelent per part de tots els artistes, que varen treure esplèndids conjunts. Individualment, varen sobresortir en Vehil y l'Aymerich, sobretot el primer, que va donar al paper de Pierrot tota la tristesa qu'era del càs. Ells dos du-



JOAN GOULA Y FITÉ

† ÚLTIMAMENT A' BUENOS AYRES

yan el pès de l'obra, en la que tots els altres papers tenen un ayre de secundaris, y be merexen citarse'ls que feyan la Fremont, la Emilia Baró, la Gotarredona y en Guitart.

Al el «Mar y Cel» va debutar al cap de dos dies el primer actor Enrich Jiménez, que va interpretar bellament el Said, marcant ab trassa y ab inspiració les evolucions per que passa'l sencer personatge, gloria, no sols d'en Guimerà que'n va ser el creador, sinó de la escena catalana que té'l «Mar y Cel» com a la seva tragedia capdal.

La Emilia Baró, en la Blanca, va estar sempre justa y humana, com hi va estar en Vehil en el paper d'Hasen, el gos de presa de Said. Els demés, Puiggari, Guitart, Capdevila (Carles), Lopera, Vives, Sirvent, etc., varen aguantarse be als llochs respectius.

Com a nota final, vagi una observació encoratjadora: en les dues representacions de qu'hem donat compte, el públich era nombros y'l teatre's veyia animat, — molt més animat de lo que feya esperar la fredor de la temporada anterior. — Deu fassi que duri, pera encoratjament d'empreses, actors y autors.

De Sport

Se tracta, si be encara no s'ha concretat el plan de fer venir a Barcelona un dirigible, que fora llogat pera passeigs aeris, un dels quals podria consistir ab la travessia a Mallorca. El plan es del soci del Aeri Club senyor Arumí, qui va exposarlo dies enrera als seus companys. No'n va sortir encara un acort definitiu, però's tractarà l'afer en una nova reunió.

La vida deportiva, com més va, més adeptes guanya entre l'element femení. El deport de la bicicleta, que d'algun temps ensà semblava haver decaygut entre les dames y damiseles, ara hi torna a estar en predicament, sent moltes les que s'hi dedican, aprofitant la ensenyansa franca que's dona en diferents velòdroms.

Pera aquest mes s'anuncian: el día 17, els campionats d'Espanya qu'organisa'l Club Deportivo y que podria ser que's celebressin al velòdrom de Terrassa, si es que no's podian vèncer certes dificultats qu'oposan els propietaris del Parch de Sports; y pera'l 31 les regates que'l Royal Club tenia anunciades, a les que acudiràn segurament tots els Clubs del Mediterrani, haventhi també una proba de natació ab la cooperació del Club «Barcelona».

Publicacions rebudes

Bibtecom. a popularde «L'Avenç»l.ri Núg. Francisco Gras y Elías. SILUETES D'ESCRITORS CATALANS DEL SIGLE XIX. Preu: 50 cèntims.

Lo conegut escriptor don Francisco Gras y Elías dona a conèixer en aquestes Siluetes alguns autors catalans de la passada centuria, comptant alguns episodis de llur vida y procurant dibuxar llur figura. Los autors biografiats son en Cabanyes, l'Estrada, en Camprodon, en Tió, l'Antoni de Bofarull, en Víctor Balaguer, en Pere Anton Torres

PETROLEO GAL

Una certificació del Laboratori Municipal de Madrid garantisa que'l Petróleo Gal es inofensiu y no pot inflamarse. Medalles d'or a Paris, Londres y Madrid. De venda a les principals farmacies, perfumeries y droguerías.

PARA EL PELO

Lloci antiséptica perfumada, universalment reconeguda com la millor pera netejar el cap de caspa, contenir la cayguda del cabell y la barba, enfortir la seva arrel y evitar la calvicie. Desconfiar de les imitacions.

y en Joaquim Maria Bartrina. Resulta una lectura interessant.

Agustí Valls y Vicens. *PRESENT DE BODA. PATERNALS. FLORS DE MAIG.* Barcelona, impremta «La Renaxensa». Xuclà, 13, 1909. Un vol. de 112 planes.

Lo delicat poeta don Agustí Valls y Vicens, ab motiu del casament de sa filla Montserrat, li ha fet ofrena d'un exquisit *Present de boda*, una doble colecció de poesies ab los títols de *Paternal*s y *Flors de Maig*. Lo primer aplech es un enfilall de recorts consagrats pel pare als actes més solemnes ò més interessant de la vida de sa filla, deliciosos íntimitats que casi es una profanació anar a treure del sagrat recíols del cor en que volen viure. Lo segon es una hermosa lletania de composicions en honor de la Verge, corresponentne una a cada día del mes de Maig, y cantant a altres tantes flors com a símbol de la bellesa y de les virtuts de la Mare de Deu. Son poesies de curta extensió, però molt inspirades: algunes d'elles podrian figurar entre les de tema semblant de Mossen Cinto. Lo *Present de boda* no s'ha donat al públich. Es un present tan exquisit com modest.

LA EDUCACIÓ INTEL·LECTUAL por el P. Ramon Ruiz Amado, de la Companyia de Jesús. Gustavo Gili, editor. Universidad, 45. Barcelona. Imp. Moderna de Guinart y Pujolar, Bruch, 63. 1909. Un volum de 708 planes. Preu: sis pessetes.

No estem avesats a Espanya a veure grans inteligencies consagrades al interessantíssim problema de l'educació. Generalment aquest tema, axò sí molt explotat, no arriba a produhir més que innumerables articles plens d'una parauleria buyda y altisonant, ab les consabudes lamentacions sobre l'actual estat de l'ensenyansa sense oferir gayres remeys que no sían pitjors que la malaltia y, tot lo més, apuntant algunes modificacions d'interès molt relatiu. Los tractats de Pedagogia que per aquí s'estilan ò tenen un ayre pedantesch ridícol, ò demostran una observació superficial, incapàs de determinar-se més qu'en puerilitats y preceptes rutinaris:

Lo P. Ruiz Amado, ja prou conegut per altres importants obres pedagògiques, des-



GRUPU DE PROFESSORS Y DEXEBLES DE LA ESCOLA D'INDUSTRIA Y COMEFS DE CETTE VINGUTS A BARCELONA PERA ESTUDIAR Y ESTRÈNYER LES NOSTRES RELACIONS (Balléll f.)

entenentse dels aspectes parcials que podria oferir la qüestió, ha volgut en son derrer llibre estudiar la educació intel·lectual d'una manera fundamental y absoluta. Lo difícil problema queda magistralment analisat. Una llarga pràctica en l'ensenyansa y un atent estudi comparatiu de les legislacions que sobre la matexa han establert los principals Estats d'Europa, han proporcionat al autor preciosos materials ab que donar caràcter pràctic a son llibre que, naturalment, va dedicat als espanyols, a la vegada que sa decidida vocació filosòfica l'ha portat a endinzarse en anàlisis tan subtils com lo referent al interès pedagògich, esbrinantlo en totes ses fases y senyalant ab superior criteri los medis de fonamentarlo.

Lo P. Ruiz Amado exposa després quin ha d'esser lo fi ò ideal de la educació, detinentse a distingir com l'han entés los antics y ls moderns. Però ahont l'autor fa

gala de tota sa competencia en la materia y de son domini en aqueixes qüestions es en los capítols consagrats a la educació de cada una de les facultats anímiques y a les materies que son l'objecte de la ensenyansa, capítols que tenen una importancia pedagò-

El Gastrófilo Universal del Dr. GREUS

es el millor remey de les malalties del estómac que cura sense exigir dels malalts sacrificis en sa alimentació, ni obligarlos a cap règim especial, sempre molest. No l'oblidin els malalts y obrin en conseqüencia.

Nos agraïràn el recort y el consell.

gica extraordinaria. Finalment, l'obra termina ab una excelent exposició de quin ha de ser lo mètode mellor pera ensenyar y de un plan general d'estudis, esbossant una distribució de cursos y assignatures ab que podria omplirse tant la primera com la segona ensenyansa.

Manera d'evitar les malalties dels òrgans respiratoris y especialment la bronquitis, la coquelutxe, els catarros dels vèrtices pulmonars, les neumonies y la tuberculosi.

Pera prevenir ulteriors conseqüencies, convé consultar oportunament al metge sempre que la salut sofreix alguna alteració, però es d'imprescindible necessitat aquesta consulta al sobrevenir qualsevol afecció dels òrgans respiratoris, per estar demostrat que si ràpidament s'intervé del modo oportú, les més de les vegades pot fins evitarse que sobrevinga ò curarse la tan temuda tuberculosi.

Los notables resultats obtinguts en los sanatoris s'explican principalment per qu'en ells se procura combatre la malaltia en períodes no molt adelantats. Al mateix temps que la permanencia als Sanatoris, de la que únicament pot beneficiar una petita part de la població malalta, la ciencia medica considera ls preparats de creosota y de guayacol com los millors medicaments pera combatre la malaltia.

No obstant, se sent la necessitat de trobar un producte que no sols servexi com medicament, sinó també com preparat nutritiu, y que, a conseqüencia d'axò, pugui proporcionar al organisme la reconstitució total, tan necessaria en la major part dels malalts d'aquesta classe. Laronlandie, en el Congrés Internacional de la tuberculosi de París en 1905, demostrà ja clarament la importancia de l'acció combinada de diferents preparats en el tractament de les afeccions pulmonars.

El curs crònic que segueix la tuberculosi requereix l'ús de medicaments que puguin ser administrats durant molt temps sense donar lloch a accions secundaries perjudicials.

La Guayacose fou preparada tenint en compte aquestes exigencies, ha estat detingudament ensajada y es apreciada y prescrita pels metges. Està constituïda per Somatose líquida y pel preparat de Guayacol que millor se tolera entre ls de sa classe.

L'acció reconstituent y aperitiva obtinguda ab un dels components

de la Somatose, es molt útil tractantse de malalties en les quals existexen alteracions digestives y pèrdua de forces.

Per consegüent, la Guayacose no es únicament un preparat útil com auxiliar en lo tractament de les malalties dels òrgans respiratoris, sinó que al mateix temps es lo reconstituent y l'aperitiu més conegut.

Los favorables resultats que s'obtenen al usar la Guayacose's manifestan per la disminució ò desaparició de la tos, per la major facilitat de la expectoració, per l'aument de la gana y de les energies orgàniques, etc.

En càs de que al presentarse ls primers indicis de la malaltia, no pugui immediatament recórrers al metge, hi hà que desconfiar del gran número de medicaments d'acció dubtosa reputats «maravellosos» qu'encara que anunciats ab molt bombo, resultan la major part de vegades completament ineficassos. Mellor es recórrer a la Guayacose, qual favorable influencia sobre l'estat general del malalt y sobre ls símptomes de les malalties dels òrgans respiratoris es ja coneguda y qual ús ulterior será segurament aprovat pel metge, al que deu consultarse a la major brevetat possible.

La Guayacose's troba a totes les farmacies ò be aquestes s'encarregaran de proporcionarla. Hi hà que fixarse be ab el nom del producte y ab l'embalatge original, al objecte de que puguin ser rebutjades les imitacions.

Els que per ell s'interessin, rebrán de franch de la Secció de la casa Federico Bayer & C.^a de Barcelona, Rambla de Catalunya, 43; la literatura detallada relativa a la Guayacose ab sols enviar l'adjunta targeta una vegada plena (lo millor es enviarla com impresos.)

Prego a vostè se serpeixi enviarme de franch el seu follet sobre la Guayacose.

Nom

Professió ò ofici

Població

Direcció

No disposem de major espai pera deturarnos a detallar tots los mèrits qu'avaloran una obra tan digne d'estima. Lo que desseguida s'imposa es lo savi encadenament ab qu'estan desenrotllades les materies que tracta, la precisió y claretat ab que tot està dit sempre fins al exposar conceptes purament filosòfics que, quan convé, fa assequibles per medi d'exemplars y d'hàbils explicacions, y sobre tot la despreocupació, la serenitat y l'amplitud de mires ab que defensa son sistema de la educació intelectual combatent les escoles qu'ell creu errades ab tota imparcialitat y ab alt esperit científic. No volem callar, per ser una de tantes apre-

ciacions justíssimes del autor, lo consell que dona a la joventut de que partint sempre del domini de la llengua materna y sense perjudici de que aprengui les altres que més s'avinguin ab ses aficions ò necessitats, dongui la preferencia com a complement de sa educació intelectual, a la llatina entre les antigues y a l'alemanya entre les modernes, models, cada una a sa manera, de ordre, de regularitat y de forsa lògica en la construcció axis com de riquesa sintàctica, per lo qual se convertexen en poderosos auxiliars de la inteligencia pera aversarla a discórrer y a exercitar-se ab fruyt.

L'obra del P. Ruiz Amado, més que als

mestres, ha de parlar als pensadors y als que creuen que ja ha arribat l'hora d'ocuparnos seriosament del problema de nostra educació. No farien cap mal en estudiarla també una miqueta'ls encarregats a Espanya de vetllar per l'instrucció pública y sobre la que legislan d'una manera tan irracional y desbaratada.

Y vagi també una forta enhorabona al il·lustrat editor don Gustau Gili que sab emprendre la publicació de llibres tan profitosos ab tot y saber que'l gros públich no ha de correspondre a sos generosos esforços.

F.

MOSAICHS • E • F • ESCOFET & C

Ronda Sant Pere 8

IMPOTENCIA
dels DOS sexes
Radicalment curada a tota edat per les
PILDORAS CURANIA
Nou descobriment. — Immens èxit
Tractament enèrgic y sens perill.
Curació garantida ab un sol frasc.
Discreció. — Frasc: 10 fr. ab instrucc.
Per correu ptes. 12 — Laudenot, farmh
31, Passatge du Havre, París

El País del pler

Poemet en cinch cants de
Joaquim Ruyra y Oms
Segona edició. — Preu:
Tres pessetes. — De venda
en aquesta Administració.

MAQUINES
SANTASUSANA
PERA COSIR
y FER MITJA
SON LES MES BONES
CARME 34 BARNA
CASA FUNDADA L'ANY 1870

Fosfo.Glicorola
DOMENECH

LECTINADA

PODEROS TONIC
RECONSTITUYENT
B. DOMENECH Ronda S^a Pau, 71,
BARCELONA

Plateria

"CHRISTOFLE"

Sola y Unica Qualitat

La Millor

Pera conseguirla

exigexis

aquesta y el nom

Marca "CHRISTOFLE"

sobre cada pessa

ROBUSTINA

Duràn y España

Eficacia inmediata

en Anemia, Neurastenia, Depressions nervioses, Clorosis, Debilitat, Atonia gástrica, Escrofulisme. — Dipòsits: Farmacies de Genovè, Rambla del Mitx, davant del Liceu, y de Duràn y España, Valencia, 278, dreta Ensanxe, al peu del Passeig de Gràcia

Dobles

Artistichs

BVSQVETS

Civtat. 9. Barcelona

VISIONS DE LA PALESTINA

PER Miquel Costa y Llobera

— SEGONA EDICIÓ. — Preu: Dues pessetes —

ENQUADERNACIONS ARTÍSTIQUES

EDUART DOMÈNECH
Consell de Gent, 321